

Návrhy na zkvalitnění výběru a slyšení kandidátů mediálních rad

V příštích měsících proběhne největší obměna mediálních rad v posledních letech. V květnu končí mandát čtyřem členům rady ČT, jednomu členu v září. (Ke konci května končí mandát také sedmi členům RRTV, dalšímu členu na konci července.)

Pozornost veřejnosti a kontroverze, které činnost mediálních rad v poslední době vzbuzují, kladou zvýšené nároky na výběrový proces, který má členům výboru a poslancům zajistit co nejlepší možnosti a informace pro výběr kvalitních kandidátů. Další nároky vyplývají z omezení daných epidemií.

v Praze 17. 2. 2021

Doporučení k diskuzi:

1. dřívější vyhlášení nominací

- s min. předstihem měsíc a půl na dodání přihlášky a dalších povinných dokladů

2. zajištění přenosu z veřejného slyšení

- možnost kandidátů pro připojení online

3. zveřejnění jmen kandidátů s údaji relevantními pro výkon funkce – profese, vzdělání, účast v relevantních poradních a správních orgánech či komisích (bez osobních údajů jako kontakt, adresa bydliště ad.)

- vedle nich by se zveřejňovala i Představa o vlastním výkonu funkce a prioritách v radě, viz bod 4

4. požadavek na dodání přílohy s Představou o vlastním výkonu funkce a prioritách

- obdoba motivačního dopisu na A4, která by členům výboru dala lepší představu o postojích kandidátů k médiím, která chtějí kontrolovat, jejich motivaci a představě o fungování v radě a svém přínosu pro ni
- pomohla by při slyšení ušetřit čas a položit doplňující otázky (ted' se opakují)
- pomohla by v posouzení kritérií způsobilosti a případnému předvýběru kandidátů (v požadavcích by muselo být explicitně popsáno, že má příloha odpovědět na otázky jako a) důvod kandidatury, b) profesní a osobní přínos, c) na jaké téma se chce kandidát zaměřit, d) jakou roli má veřejnoprávní médium plnit, e) největší problémy a výzvy daného média)
- zvýšilo by transparentnost kandidátů i výběrového procesu: veřejnost by se dozvěděla o postojích kandidátů, kteří ji chtějí v radách zastupovat

5. rešerše ke kandidátům z hlediska nároků a kritérií kladených na jejich práci v radě

- rozhodování členů výboru i poslanců by zefektivnila podkladová rešerše

- zjišťovala by relevantní odbornou a profesní kvalifikaci kandidátů, postoje k médiím, které chtějí kontrolovat
- 6. uplatnění zákonných, odborných a dalších kritérií způsobilosti kandidátů i nominujících organizací**
- a) způsobilost nominujících organizací
- Volební výbor by měl při výběru zohlednit význam nominujících organizací, jak stanovuje zákon. Nominace řady minulých kandidátů vycházela od marginálních či krátce fungujících spolků s nejasnou vazbou na uchazeče. Kandidáti institucí typu MU, UK, AMU, Syndikát novinářů, Asociace spisovatelů ad. neměly při výběru váhu, vzdor tomu, že zákon předpokládá, že kandidáty navrhuje organizace a sdružení představující významné „kulturní, regionální, sociální, odborové, zaměstnavatelské, náboženské, vzdělávací, vědecké, ekologické a národnostní zájmy.“ (z. č. 483/1991 Sb. o České televizi, z. č. 484/1991 Sb. o Českém rozhlase)
- b) způsobilost kandidátů
- doporučení volebního výboru má rovněž zohlednit zákonné a odborné předpoklady kandidátů, zvláště pak:
- I. kritérium nezávislosti
 - Kromě požadavku bezúhonnosti je dle zákonů funkce radních neslučitelná s výkonem jakékoli funkce v politických stranách, politických hnutích nebo občanských sdruženích, ani nesmí při výkonu své funkce v radě jejich jménem vystupovat nebo působit v jejich prospěch nebo ve prospěch jiných skupinových zájmů
 - II. kritérium profesní a odborné způsobilosti
 - funkci lze těžko vykonávat bez zkušenosti či znalosti ekonomického fungování a řízení obdobných institucí, praktické zkušenosti s manažerským rozhodováním, právního vzdělání apod.
 - kandidáti by vlastní prací neměli porušovat základní novinářské principy vyváženosti a nestrannosti, nepublikovat neověřené informace, odlišovat fakta od subjektivních názorů a hodnotících soudů, dávat prostor druhé straně ad.
 - III. reputační rizika a osobní integrita kandidátů
 - členové mediálních rad by měli analogicky k požadavkům kodexů ČT či ČRo kladeným na pracovníky splňovat vedle odborných požadavků (na mediální, ekonomickou nebo organizační způsobilost) také požadavky mravní, neboť nesou odpovědnost za Českou televizi, která oslovuje milióny lidí (analogie k preambuli Kodexu ČT)
 - IV. ochota prezentování názorů a postojů navenek

- Považujeme za podstatné, aby kandidáti do mediálních rad veřejně prezentovali své názory na fungování veřejnoprávních médií a byli ohledně svých záměrů transparentní

Za Sdružení pro média a demokracii, z. s.

Oldřich Vágner a Tomáš Urban

Za Rekonstrukci státu

Lukáš Kraus